

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

ÜÇÜNCÜ DAİRE

SERTKAYA - TÜRKİYE
(Başvuru no. 77113/01)

KARAR

STRAZBURG

22 Haziran 2006

Bu karar AIHS'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen şartlarda kesinlik kazanacaktır. Ancak, üzerinde şekle ilişkin değişiklik yapılabilir.

© T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2006. Bu gayriresmi özet çeviri Dışişleri Bakanlığı Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcılığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Dışişleri Bakanlığı Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Genel Müdür Yardımcılığı'na atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Dava, Abbas Sertkaya ("başvuran") isimli Türk vatandaşının, 28 Temmuz 2001 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Hürriyetlerin Korunması Sözleşmesi'nin ("Sözleşme") 34. maddesine dayanarak Türkiye Cumhuriyeti aleyhine AİHM'ye yaptığı başvurudan (no. 77113/01) kaynaklanmaktadır.

OLAYLAR

Abbas Sertkaya isimli başvuran, Türk vatandaşdır. 1974 doğumludur. Muş'ta ikamet etmektedir. 12 Temmuz 1995 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı, Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesi kapsamında başvuran ve diğer dört şüpheliyi 1994 yılında Bursa'da terörist amaçlarla yedi orman yakma vakasına karışmış olmakla suçlayan bir iddianame sunmuştur. 19 Temmuz 1995 tarihinde, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde başvuran ve diğer dört şüphelinin ilk duruşması yapılmıştır. 6 Şubat 1996 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuranın tutuklu yargılanmasına karar vermiştir. 4 Mayıs 1996 tarihinde, başvuran tutuklanmıştır. 27 Şubat 1997 ve 1 Temmuz 1997 tarihlerinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, Bursa ve Varto'daki ceza mahkemelerinden tanık ifadelerinin alınmasını talep etmiştir. 22 Eylül 1997 ve 11 Kasım 1997 tarihlerinde ifadeler alınmış ve İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderilmiştir. 16 Kasım 1999 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı dava esaslarına ilişkin görüşlerini sunmuştur. Aynı tarihte, başvuranın tutuksuz yargılanmasına karar verilmiştir. 13 Şubat 2001 tarihinde, başvuran kanıt yetersizliği sebebiyle bütün suçlardan beraat etmiştir. 21 Şubat 2001 tarihinde, başvurana ilişkin karar kesinleşmiştir.

HUKUK

I. AİHS'NİN 6 § 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, yargılama süresinin "makul süre" şartı ile bağdaşmadığını ve bunun AİHS'nin 6 § 1. maddesini ihlal ettiğini ileri sürerek şikâyetçi olmuştur. Bu maddeye göre:

"Herkes, ... cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, ... bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, ... görülmesini istemek hakkına sahiptir."

Hükümet bu argümana itiraz etmiştir.

Ele alınacak olan süre, 12 Temmuz 1995'te başlamış, 21 Şubat 2001 tarihinde sona ermiştir. Dolayısıyla, bir karar kademesinde, beş yıl yedi ay sürmüştür.

A. Kabuledilebilirlik

AİHM, başvurunun kalan kısmının AİHS'nin 35 § 3. maddesi bağlamında temelsiz olmadığını not eder. Başka bir gerekçeden dolayı kabuledilmez olmadığını da not eder. Dolayısıyla kabuledilebilir olduğu ilan edilmesi gereklidir.

B. Esaslar

AİHM, yargılamanın uzunluğunun, dava olayları ışığında ve izleyen ölçütler değerlendirmeye alınarak ele alınması gerektiğini hatırlatır: davanın karmaşıklığı, başvuran ve

ilgili makamların tutumu (bkz. diğerlerinin yanı sıra *Pélissier ve Sassi – Fransa* [BD], no. 25444/94, § 67, AİHM 1999-II).

AİHM, beş yıl yedi ay süren yargılama süresince temel gecikmeler olduğu kanısındadır. Başvuran ve diğer beş sanığa yönelik davanın karmaşık olduğunu kabul edebilir. Bununla birlikte, yargılamanın süresinin yalnızca karmaşıklığa dair mütalaalar ile haklı gösterilemeyeceğini not eder. AİHM'ye göre, bu, yalnızca ulusal mahkemelerin davayla özenle ilgilenmemesi ile açıklanabilir. Sunulan tüm belgeleri inceleyerek ve konuyla ilgili içtihadını dikkate alarak, AİHM bu davada yargılama süresinin, haddinden fazla olduğu ve “makul süre” şartını karşılamadığı kanısındadır.

Dolayısıyla, 6 § 1. madde ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULAMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeciler Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran, 200.000 Dolar maddi, 50.000 Dolar manevi tazminat talep etmiştir.

Hükümet bu taleplere itiraz etmiş ve maddi tazminat talebinin şikâyetiyle bağlantısı olmadığını ileri sürmüştür.

AİHM, yalnızca uzun yargılamaya ilişkin olarak bir AİHS ihlali tespiti olduğunda tazminata hükmedebileceğini hatırlatır. 6. madde bağlamındaki ihlalle, iddia edilen maddi kayıp arasında hiçbir sebep sonuç bağlantısı ortaya konmamıştır. Dolayısıyla, başvuranın talebini reddeder. Ancak, yargılamanın haddinden uzun olmasının yarattığı belirsizlik nedeniyle sıkıntı ve endişe yaşamış olabileceğinden, başvurana, manevi zarar için bir ödeme yapılması gerektiği kanısındadır. Eşitlik temelinde yaptığı değerlendirmeyi ve içtihadını dikkate alarak, AİHM başvurana 3.420 Euro manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir.

B. Mahkeme masrafları

Başvuran, mahkeme masrafları ile ilgili olarak ayrı bir meblağ talep etmemiştir. Yerel yargılamalar ve AİHM'deki yargılama sırasında yapılan harcamaların maddi tazminat talebiyle birlikte değerlendirilmesini istemiştir.

Hükümet, yalnızca gerçekten yapılmış olan harcamaların geri ödeneceğini belirtmiştir. Bu bağlamda, tüm masrafların başvuran ya da temsilcisi tarafından belgelenmesi gerektiğini öne sürmüştür.

Elindeki belgeler temelinde ve eşitlik temelinde yaptığı değerlendirme ile AİHM başvurana mahkeme masrafları için 1.500 Euro ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kalan kısmının kabuledilebilir olduğuna;

2. AİHS'nin 6 § 1. maddesinin ihlal edildiğine;

3.(a) sorumlu Devlet'in başvurana, kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden yeni Türk Lirası'na çevrilerek, uygulanabilecek her türlü vergiyi ve izleyen meblağları ödemesine:

(i) 3.420 Euro (üç bin dört yüz yirmi Euro) manevi tazminat;

(ii) mahkeme masrafları için 1.500 Euro (bin beş yüz Euro);

(b) yukarıda anılan üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar geçen süre için Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın gecikme faizi olarak uygulanmasına;

4. Başvuranın adil tazmin talebinin kalan kısmının reddine

KARAR VERMİŞTİR.

İngilizce hazırlanmış, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. maddeleri uyarınca 22 Haziran 2006 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

VINCENT BERGER
Yazı İşleri Müdürü

BOŠTJAN M. ZUPANČIČ
Başkan